

nlagtig og gjentagen Prøvelse, og Sagen havde naaet en saadan Modenhed, at jeg troede det gjørligt nu at kunne fore den ind for Rigsdagen, ihvorvel jeg gjerne havde kunnet ønske at kunne have gjort et og andet Punkt til Gjenstand for en yderligere personlig Prøvelse; men Sagen var, som sagt, bragt til et saadant Standpunkt, og der var forskellige Grunde, og det ikke alene Hensynet til de Personer, hvorefter her handles, men ogsaa flere andre Hensyn, hvilket fremgaaer af Motiverne, som i overordentlig høj Grad talte for det Duffelige i at komme til Ende med Sagen, og faae Fasthed og Sikkerhed med Hensyn til det lærde Underviisningsvæsens Fremtid, hvortil der i højeste Maade trænges. Jeg skal derfor gjerne udtale, navnlig med Hensyn til, hvad der er anført af den ærede Rigsdagsmand for Velle Amts 1ste Valgkreds (Brøchner), at jeg betragter, og har det Haab, at det maa betragtes som en foreløbig Afslutning af denne Sag, kun med den Modification, der ligger i den Bestemmelse, som indeholdes i et af de andre Lovudkast, nemlig: at man, ved Optagelsen af en Realunderviisning, i Forbindelse med de lærde Skoler, — forsaavidt dette, hvad jeg sikkert haaber, og hvad en lang Erfaring stadfæster, maatte vise sig frugtbringende, — vil, igennem en Udvidelse deraf, aabne en god og let Adgang for Befolkningen til en heldbringende Uddannelse for deres Børn. Men medens dette forholdt sig saaledes med det lærde Skolevæsen, stillede Sagen sig endeel anderledes med Hensyn til Almueskolevæsenet. Det er meget langt fra, at denne Sag ikke har været Gjenstand for den alvorligste Overbetælselse hos Regjeringen, og at der ikke hos den har været den bedste og redeligste Villie til at virke derfor i det forløbne Aar, og navnlig tør jeg sige, at dette har været

Tilfældet under mine Forgængere i Ministeriet. Det er heller ingenlunde Tilfældet, at der ikke er skeet Forandringer og Forbedringer i denne overordentlig vigtige Sphære; tværtimod, der gaaer saa at sige ingen Dag hen, uden at der foregaaer enkelte Forbedringer i Skolelærernes Stilling. Der er saaledes succesfuldt foregaaet en Mangfoldighed af Forbedringer deri, og jeg haaber, at der i denne Session vil blive givet mig Leilighed til at give en udførlig Oplysning i saa Henseende, og ved samme Leilighed vil jeg da ogsaa kunne komme til at berøre min egen Opfattelse af de vigtigste Punkter i dette hele Forhold; men hvad jeg allerede her maa ansee mig opfordret til at udtale i Anledning af de Betragtninger af Almueskolerne, som fra flere Sider ere blevne fremhævede, det er, at jeg, igennem et Forslag, som er indgivet til Finantsloven, og som altsaa vil komme under Forhandling ved dennes 2den Behandling, har viist den Bet, som jeg, efter min hele Opfattelse af Sagen, anseer for aldeles nødvendig at gaae, førend man kan opnaae et virkelig heldbringende Resultat med Hensyn til Almueskolerne. Jeg er fuldkommen overbevist om, at det er en nødvendig Betingelse, at der skaffes et nøiere lokalt og personligt Kjendskab til Forholdet i de forskellige Communer, dersom et Ministerium paa en frugtbringende Maade skal kunne tage fat paa denne Sags Reform, og det er altsaa deraf Følge, at der ikke kan være Spørgsmaal om fra min Side nu at foretage yderligere Strid med Hensyn til denne Reform. Det er saaledes meget langt fra, at der ikke hos mig skulde være den fuldkomneste Erkjendelse af, at denne Sag er i høj Grad vigtig og i højeste Maade trængende til, at der anvendes af den Opmærksomhed og Iver derpaa fra Ministeriets Side, som muligt.